

Delad gödsling lämpar sig också i havreodling

Råd gällande odling av havre repeterades i hustavlan **"Bättre havrekvalitet"** utgiven av Spannmålsbranschens samarbetsgrupp (VYR). Hustavlan publicerades inför vårsådden 2014. En av hustavlans centrala budskap var att vid havreodling det faktiskt lönar sig att satsa på odlingen, trots att havren ofta anses vara anspråkslös som odlingsväxt – skörden utvisar insatsernas betydelse.

Havren är en viktig fodersäd, men också viktigt exportspannmål för Finland. Exporthavren används främst som livsmedel. Också i hemlandet visar havrens livsmedelsbruk en växande trend. Den inhemska havrens sorturval är brett och varje jordbrukaren hittar säkert en havresort som lämpar sig bäst just för den aktuella gårdens förhållanden och planerade användningssyfte. Tack vare växtförädlingen har man under senare år bl.a. kunnat åstadkomma kortare havrestrån och ökad avkastning.

Traditionellt ges all gödsel på en gång i havreodling

Också enligt hustavlan är "allmänreceptet" i havregödslingen en kvävegödslingsgrad på 80-130 kg/ha beroende på bl.a. hur mullhaltig jorden är. I planeringen av gödslingen beaktas både markkarteringsresultaten och skördemålsättningen. Tillräcklig tillförsel av mangan och övriga spårämnen säkras med tilläggsgödsling redan i bestockningsstadiet eller när bristsymptom uppdragas. Stallgödsel lämpar sig också för gödsling av havre bara man ombesörjer den kompletterande gödslingen.

Traditionellt ges växtperiodens hela gödselgiva på en gång i samband kombisådd. Under senare år har man bl.a. vid fältförsök samlat erfarenheter av delad gödsling också i havreodling och dessa erfarenheter har varit goda. Gödslingsförsök har utförts bland annat vid Yaras forskningsstation i Kotkaniemi.

Forskningschef Juha Liespuu vid Yaras forskningsstation i Kotkaniemi berättar att delad gödsling är vardag på många gårdar vid veteodling och att i princip samma recept gäller även för havre på basen av utförda försöksresultat.

Delad gödsling fungerar också i havreodling

"På skiften där broddskjutningen är jämn och skorpbildningen inte är ett problem eller jorden inte är torkkänslig är det synnerligen kostnadseffektivt att tillföra alla näringsämnen genom kombisådd", säger Liespuu. Han uppmanar odlaren att överväga delad gödsling i synnerhet om skiftet har visat tendens till skorpbildning och om skörden varierar stort från år till år. Om växtbeståndet inte utvecklas på ett önskvärt sätt efter sådd och blir svagt, sparar odlaren gödslingskostnader genom delad gödsling. I motsatt fall, om växtbeståndet är frodigare än väntat, kan näringsämnenas tillräcklighet säkerställas med tilläggsgödsling. Beroende på växtperioden har man i Yaras försök i Kotkaniemi vid delad gödsling erhållit ett visst tillskott i skörden jämfört med en gångsgödsling.

När gödslingen uppdelas på flera gånger, ges näringsämnena utgående från växtbeståndets skördepotential. Den allmänna rekommendationen är att 2/3 av kvävegödslingen sker i samband med sådden. Resterande 1/3 av kväve ges utgående från växtbeståndets frodighet. Med tilläggsgödsling i bestocknings - flaggbladsstadiet kan man huvudsakligen inverka på skörden. Tilläggsgödsling i tidigt vippstadiet höjer skördens proteinhalt på samma sätt som i vete.

En lämplig mängd granulatgödsel är 20-50 kg/N/ha och flytande kvävelösning 30-40 l/ha. "Vid delad gödsling ska en del av kväve samt fosfor, kalium och svavel ges i form av NPKS-gödsel vid sådden", påminner Liespuu.

Artikeln har utarbetats av Spannmålsbranschens samarbetsgrupp (VYR) i december 2014 och finansierats av jord- och skogsbruksministeriet. För artikeln har intervjuats Juha Liespuu från Yara Finland. Mera information om havreodling finns att läsa från VYR:s hustavla: www.vyr.fi

Av alla spannmål är havren mest känslig för manganbrist

Havren är känslig för brist på mangan. Vid kalkning av åkrar stiger jordens pH-värde varvid halten av mangan som växterna kan förbruka minskar. En betydande manganbrist kan sänka havreskörden med flera hundra kilogram. På skiften där manganbrist förekommit, är det lönt att använda placeringsgödsel som innehåller mangan eller att i tidigt bestocknings-stråskjutningsstadiet spruta bladgödsel som innehåller mangan.

Artikeln har utarbetats av Spannmålsbranschens samarbetsgrupp (VYR) i december 2014 och finansierats av jord- och skogsbruksministeriet. För artikeln har intervjuats Juha Liespuu från Yara Finland. Mera information om havreodling finns att läsa från VYR:s hustavla: www.vyr.fi